

Posudek vedoucího diplomové práce

Petra Kumová

Malé kousky svobody

Individualizace a komodifikace v hardcore-punk subkultuře

Diplomová práce Petry Kumové se zabývá tématem individualizace a komodifikace v hardcore-punkové subkultuře. Jakkoli se na první pohled může zdát téma pro Katedru sociální a kulturní ekologie vzdálené a odtažené, je tomu naopak. Individualizace a komodifikace jsou pro environmentální sociologii jedny ze stěžejních témat a stejně tak i studium hardcore-punkové subkultury je z hlediska zájmu katedry zajímavé, protože právě tato subkultura patří mezi ty, které se snaží reflektovat současné problémy, počínaje třeba zodpovědným individuálním životním stylem a konče politickou angažovaností ve věcech veřejných. Autorka si ve své práci klade otázky, jak se individualizace a komodifikace projevují v této hardcore-punkové subkultuře a jak v ní lidé těmto procesům vzdorují.

Práce Petry Kumové obsahuje klasické dělení, na úvod, teoretickou a empirickou část, a nakonec závěr. Teoretická část je logicky strukturovaná. Autorka nejdříve rozebírá hardcore-punkovou subkulturu, její základní rysy a charakteristiky stejně jako i různé přístupy ke studiu subkultur. Následně se pak věnuje problematice kapitalismu a zejména individualizaci a komodifikaci, skrze které kapitalismus působí na lidi na každodenní rovině. Petra Kumová, za použití autorů jako je Foucault či Bauman, popisuje jak se negativní stránky procesů individualizace a komodifikace, promítají nejen do společnosti, ale zejména také do subjektivity člověka. Autorka v této části prokázala, že porozuměla poměrně složitým teoretickým konceptům a teoretická část tak poskytuje dobrou výchozí pozici pro následující empirickou analýzu. Místy poněkud těžkopádnější stylistika, ale občas brání v plynulém čtení.

Po teoretické části následuje část empirická. V ní autorka nejprve popisuje výzkumný problém a otázky. Následně pak i samotný průběh výzkumu. Autorka zvolila zcela adekvátní

výzkumnou strategii založenou na zúčastněném pozorování a rozhovorech. Za velice zdařilou považují zejména *kapitolu šest - Moje pozice ve výzkumu*, kde autorka, která je součástí zkoumané subkultury, reflektuje svoji pozici a popisuje různá dilemata a problémy, se kterými se v průběhu výzkumu setkala. Tato její schopnost sebe-reflexe ukazuje, že autorka si osvojila kvalitativní strategii výzkumu a celé práci dodává na věrohodnosti.

Samotná prezentace výsledků výzkumu je rozdělena do tří částí. Nejprve přibližuje „terén“ svého výzkumu, zkoumané kolektivy a skupiny. V následující empirické části se pak zaměřuje na to, jak individualizace působí v hc subkultuře a jak se jí lidé, v ní aktivní, snaží různými způsoby vzdorovat. Autorka poměrně zajímavě ukazuje nakolik je v současné „tekuté modernitě“ (Bauman) obtížné vzdorovat tlakům individualizace, protože to čím jedinci těmto tlakům čelí, je až příliš individualizované „já“. Odpor proti negativním tlakům individualizace tak má podobu spíše focaultovské „proti-jednání“ (counter-conduct).

Podobně plasticky jako odpor proti individualizaci popisuje autorka i odpor proti komodifikaci. Tuto část považují za ještě zdařilejší a autorka nasbíraný materiál vytěžila skutečně do hloubky. Petra Kumová v této části i pěkně využívá odbornou antropologickou literaturu (Belk, Widlock, Graeber) a s její pomocí analyzuje, jak například benevolentní přístup k nakládání s penězi představuje vzdor komodifikaci a odmítnutí být neustále kalkulujícím „podnikatelem sám se sebou“.

Diplomové práce často trpí tím, že jejich autoři, či autorky jsou při analýze nasbíraných materiálů až příliš opatrné a práce tak bývají stroze popisné. To se této práci netýká, autorka v empirické části prokazuje, že zvládá analýzu a že dokáže jít za pouhý popis, že dokáže číst mezi řádky.

Celkové hodnocení:

Diplomová práce Petry Kumové je logicky strukturovaná. Autorka prokázala hluboký vhled do problematiky, ukázala také, že si osvojila způsob akademické práce. Zpracovala dostatek odborné zahraniční literatury a obzvlášť bych ocenil to, jak si autorka osvojila metodologii kvalitativního výzkumu. Autorka prokázala schopnost samostatné práce.

V práci se sice nevyvarovala drobných překlepů a chyb, a zejména v teoretické části místy poněkud těžkopádnější stylistiky, je ale třeba zohlednit, že Petra Kumová nepsala práci ve svém rodném jazyce.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím **v ý b o r n ě**, v bodovém rozmezí 17 – 18 bodů.

V Praze, 29. 7. 2014

Mgr. et Mgr. Arnošt Novák